

31996L0092

L 27/20

IL-ĠURNAL UFFIĊJALI TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ

30.1.1997

ID-DIRETTIVA 96/92/KE TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL**tad-19 ta' Diċembru 1996****dwar ir-regoli komuni ghas-suq intern ta' l-elettriku**

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TA' L-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat li jistabbilixxi l-Komunitajiet Ewropej, u b' mod partikolari l-Artikolu 57(2), l-Artikolu 66 u l-Artikolu 100a tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni ⁽¹⁾,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali ⁽²⁾,

Filwaqt li jaġixxu skond il-proċedura mnizzla fl-Artikolu 189b tat-Trattat ⁽³⁾,

- (1) Billi huwa importanti illi jkunu adottati miżuri biex jiżguraw it-thaddim sewwa tas-suq intern; billi s-suq intern għandu jikkonsisti f'żona mingħajr fruntieri interni li fih il-moviment liberu tal-merkanzija, tal-persuni, tas-servizzi u l-kapital huwa żgurat;
- (2) Billi t-tlestija ta' suq kompetitiv ta' l-elettriku huwa pass importanti lejn it-tlestija tas-suq intern tas-suq ta' l-enerġija interna;
- (3) Billi d-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva ma għandhomx jaffettwaw l-applikazzjoni shiha tat-Trattat, b' mod partikolari d-dispożizzjonijiet dwar is-suq intern u kompetizzjoni;
- (4) Billi t-twaqqif tas-suq intern ta' l-elettriku huwa b' mod partikolari importanti sabiex tiżdied l-effiċjenza fil-produzzjoni, it-trasmissjoni u d-distribuzzjoni ta' dan il-prodott, filwaqt illi tittejjeb is-sigurtà tal-produzzjoni u l-kompettitività ta' l-ekonomija Ewropea u r-rispett tal-protezzjoni ambjentali;
- (5) Billi s-suq intern fl-elettriku għandu b'żonn ikun stabbilit bil-mod, sabiex l-industrija tkun tista' taġġusta b' mod flessibbli u ordnat għall-ambjent il-ġdid tagħha u biex jittiehed kont tal-metodi differenti illi bihom sistemi ta' l-elettriku huma organizzati fil-preżent;
- (6) Billi l-istabbliment ta' suq intern fis-settur ta' l-elettriku għandu jiffavorixxi l-interkonnessjoni u interoperabbiltà tas-sistemi;

- (7) Billi d-Direttiva tal-Kunsill 90/547/KEE tad-29 ta' Ottubru 1990 dwar it-transitu ta' l-elettriku minn grids ta' trasmissjoni ⁽⁴⁾ u Direttiva tal-Kunsill 90/377/KEE tad-29 ta' Ġunju 1990 dwar proċedura Komunitarja biex ittejjeb it-trasparenza ta' prezzijiet ta' gass u elettriku mitluba lill-utenti ta' l-aħħar industrijali ⁽⁵⁾, jipprovdu għall-ewwel fażi għat-tlestija tas-suq intern fl-elettriku;
- (8) Billi issa huwa neċessarju illi jittiehdu aktar miżuri bl-iskop illi jitwaqqaf is-suq intern fl-elettriku;
- (9) Billi, fis-suq intern, imprizi ta' l-elettriku għandhom ikunu kapaci joperaw, mingħajr preġudizzju għall-konformità ma' l-obbligi ta' servizz pubbliku, bl-iskop illi jilhqu suq kompetitiv fl-elettriku;
- (10) Billi l-Istati Membri, minhabba differenzi strutturali fl-Istati Membri, bħalissa għandhom sistemi differenti biex jirregolaw is-settur ta' l-elettriku;
- (11) Billi, skond il-prinċipju ta' sussidjarjetà, prinċipji ġenerali li jipprovdu għal struttura għandhom ikunu stabbiliti fl-livell Komunitarju, iżda l-implimentazzjoni dettaljata tagħhom għandhom tithalla għall-Istati Membri, għalhekk tippermetti lil kull Stat Membru illi jagħzel il-liġijiet illi jikkorrispondu l-aħjar għas-sitwazzjoni partikolari tiegħu;
- (12) Billi, tkun xi tkun in-natura ta' l-organizzazzjoni tas-suq f'dak il-mument, l-aċċess għas-sistema għandu jkun miftuħ skond din id-Direttiva u għandu jwassal għal riżultati ekonomiċi ekwivalenti fl-Istati u b'hekk għal livell direttament komparabbli mal-ftuħ tas-swieq u grad direttament komparabbli ma' aċċess ta' swieq ta' l-elettriku;
- (13) Billi għall-ċerti Stati Membri l-imposizzjoni ta' obbligi ta' servizz pubbliku jistgħu jkunu neċessarji biex jiżguraw is-sigurtà ta' produzzjoni u protezzjoni tal-konsumatur u ta' l-ambjent, li, fl-idea tagħhom, il-kompetizzjoni libera, jekk tithalla wehedha, ma tistax neċessarjament tiggarran-tixxi;

⁽¹⁾ ĠU C 65, ta' l-14.3.1992 u ĠU C 123, ta' l-4.5.1994, p. 1.

⁽²⁾ ĠU C 73, tal-15.3.1993, p. 31.

⁽³⁾ L-opinjoni tal-Parlament Ewropew tas-17 ta' Novembru (ĠU C 329, tas-6.12.1993, p. 150). Pożizzjoni Komuni tal-Kunsill tal-25 ta' Lulju 1996 (ĠU C 315, ta' l-24.10.1996, p. 18) u d-Deċizzjoni tal-Parlament Ewropew tal-11 ta' Diċembru 1996 (għada mhix ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali). Deċizzjoni tal-Kunsill tad-19 ta' Diċembru 1996.

⁽⁴⁾ ĠU L 313, tat-13.11.1990, p.30. Id-Direttiva kif l-aħħar emendata bid-Direttiva tal-Kummissjoni 95/162/KE (ĠU L 107, tat-12.5.1995, p. 53).

⁽⁵⁾ ĠU L185, tas-17.7.1990, p.16. Id-Direttiva kif l-aħħar emendata bid-Direttiva tal-Kummissjoni 93/87/KEE (ĠU L 277, ta' l-10.11.1993, p. 32).

- (14) Billi ppjanar fit-tul jista' jkun wiehed mill-mezzi biex jittwettqu dawk l-obbligi ta' servizz pubbliku;
- (15) Billi t-Trattat jistabilixxi regoli speċifiċi fir-rigward ta' restrizzjonijiet dwar il-moviment liberu tal-merkanzija u dwar kompetizzjoni;
- (16) Billi l-Artikolu 90(1) tat-Trattat, b'mod partikolari, jobbliga l-Istati Membri illi jirrispettaw dawn ir-regoli fir-rigward ta' impriži pubbliċi u impriži illi ngħataw drittijiet speċjali jew esklussivi;
- (17) Billi l-Artikolu 90(2) tat-Trattat jissoġġetta impriži fdati bl-operazzjoni ta' servizzi ta' interess ġenerali ekonomiku għal dawn ir-regoli, taht kondizzjonijiet speċifiċi;
- (18) Billi l-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva għandhom jkollha impatt fuq l-attivitajiet ta' dawn l-impriži;
- (19) Billi l-Istati Membri, meta jimponu obbligi ta' servizz pubbliku fuq l-impriži tas-settur ta' l-elettriku, għandhom għaldaqstant jirrispettaw ir-regoli rilevanti tat-Trattat kif interpretati mill-Qorti tal-Ġustizzja;
- (20) Billi, fl-istabbiliment tas-suq intern fl-elettriku, kont shiħ għandu jittiehed ta' l-oġġettiv Komunitarju ta' koeżjoni ekonomika u soċjali, b' mod partikolari fis-setturi bħal infrastrutturi, nazzjonali jew intra-Komunitarji, illi huma użati għat-trasmissjoni ta' l-elettriku;
- (21) Billi d-Deciżjoni Nru 1254/96/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Ġunju 1996 li tistabbilixxi sensiela ta' gwidi għan-networks trans-Ewropej ta' enerġija ⁽¹⁾ ikkontribwew għall-iżvilupp ta' infrastrutturi integrati għat-trasmissjoni ta' l-elettriku;
- (22) Billi huwa għaldaqstant neċessarju illi jkunu stabbiliti regoli komuni għall-produzzjoni ta' l-elettriku u għat-thaddim ta' trasmissjoni ta' l-elettriku u sistemi ta' distribuzzjoni;
- (23) Billi hemm żewġ sistemi illi jistgħu jkunu applikati għall-ftuħ tas-suq ta' produzzjoni, proċedura awtorizzata jew proċedura ta' offerti, u dawn għandhom joperaw skond kriterji oġġettivi, trasparenti u li mhumiex diskriminatorji;
- (24) Billi għandu jittiehed kont tal-pożizzjoni ta' l-awtoprodutturi u produtturi indipendenti f'dan il-qasam;
- (25) Billi kull sistema ta' trasmissjoni għandhom tkun sugġetta għall-immanigġjar ċentrali u kontroll sabiex tkun żgurata is-sigurtà, kemm tista' toqgħod fuq l-effiċjenza tas-sistema fl-interessi ta' produtturi u l-klijenti tagħhom; billi min iħaddem sistema ta' trasmissjoni għandu għaldaqstant ikun innominat u fdat bl-operazzjoni, bil-manutenzjoni, u, jekk ikun hemm bżonn, bl-iżvilupp tas-sistema; billi l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jgħib ruhu b'mod oġġettiv, trasparenti u mhux diskriminatorju;
- (26) Billi r-regoli tekniċi għat-thaddim ta' sistemi ta' trasmissjoni u linji diretti għandhom ikunu trasparenti u għandhom jiżguraw interoperabbiltà;
- (27) Billi kriterji oġġettivi u mhux diskriminatorji għandhom ikunu stabbiliti għad-dispaċċ ta' stazzjonijiet ta' l-elettriku;
- (28) Billi, għal raġunijiet ta' protezzjoni ambjentali, għandha tingħata prijorità lill-produzzjoni ta' sorsi illi jistgħu ikunu mgħedda;
- (29) Billi, fil-livell ta' distribuzzjoni, konsumaturi illi jinsabu f'ċerta zona jistgħu jingħataw drittijiet ta' provvisti u għandu jkun innominat maniġer biex jiġġestixxi, imantni u, jekk ikun neċessarju, jiżviluppa kull sistema ta' distribuzzjoni;
- (30) Billi, sabiex tkun żgurata trasparenza u illi ma jkunx hemm diskriminazzjoni, il-funzjoni ta' trasmissjoni ta' impriži integrati b'mod vertikali għandha tkun operata indipendentement minn attivitajiet ohra;
- (31) Billi xerrej wahdieni għandu jopera separatament mill-ġenerazzjoni u d-distribuzzjoni ta' attivitajiet ta' impriži integrati vertikament; billi t-tixrid ta' informazzjoni bejn attivitajiet ta' xerrej wahdieni u din il-ġenerazzjoni u distribuzzjoni ta' attivitajiet għandha bżonn tkun ristretta;
- (32) Billi l-kontijiet ta' l-impriži ta' elettriku integrati kollha għandhom jipprovdi għat-trasparenza massima, b' mod partikolari biex ikunu identifikati abużi tal-pożizzjoni dominanti, illi jikkonsistu per eżempju ftariffi għoljin b'mod mhux normali jew ftariffi baxxi jew fi prattiċi diskriminatorji li jirrelataw għal transazzjonijiet ekwivalenti; billi, għal dan l-iskop, il-kontijiet għandhom ikunu separati għal kull attività;
- (33) Billi huwa wkoll neċessarju illi jkun ipprovdut aċċess mill-awtoritajiet kompetenti għall-kontijiet interni ta' impriži b'harsien xieraq għall-kunfidenzalità;
- (34) Billi, minhabba d-differenzi ta' strutturi u l-karatteristiċi speċjali tas-sistema ta' l-Istati Membri, għandu jkun hemm għażliet differenti illi joperaw skond il-kriterji oġġettivi, trasparenti u li mhumiex diskriminatorji;
- (35) Billi għandhom isiru dispożizzjonijiet għall-awtorizzazzjoni ta' kostruzzjoni u użu ta' linji diretti;

⁽¹⁾ ĠU L 161, tad-29.6.1996, p. 47.

- (36) Billi għandhom isiru dispożizzjonijiet għas-salvagwardji u proċedura ta' soluzzjoni ta' kwistjonijiet;
- (37) Billi kwalunkwe abbuż ta' pożizzjoni dominanti jew kwalunkwe attitudni abbużiva għandhom ikunu evitati;
- (38) Billi, hekk kif ċerti Stati Membri x'aktarx għandhom jesperjenzaw diffikultajiet speċjali meta jkunu qed jaġġustaw is-sistemi tagħhom, għandhom isiru dispożizzjonijiet għal rikors għal-liġijiet transizzjonali jew derogi, speċjalment għat-thaddim ta' sistemi iżolati żgħar;
- (39) Billi din id-Direttiva tikkonstitwixxi fazi oħra ta' liberalizzazzjoni; billi għaladarba din ingħatat effett, ċerti ostakli għall-kummerċ fl-elettriku bejn Stati Membri għandhom jibqgħu xorta wahda; billi, għaldaqstant, proposti għat-titjib ta' l-operazzjoni tas-suq intern fl-elettriku tista' tkun magħmula fid-dawl ta' esperjenza; billi, għaldaqstant, proposti għat-titjib ta' l-operazzjoni tas-suq intern fl-elettriku tista' tkun magħmula fid-dawl ta' esperjenza; billi l-Kummissjoni għandha għaldaqstant tirraporta lill-Kunsill u lill-Parlament Ewropew dwar l-applikazzjoni ta' din id-Direttiva,

ADOOTAW DIN ID-DIRETTIVA:

IL-KAPITOLU I

Kamp ta' applikazzjoni u tifsiriet

Artikolu 1

Din id-Direttiva tistabbilixxi regoli komuni għall-ġenerazzjoni, it-trasmissjoni u d-distribuzzjoni ta' l-elettriku. Din tistabbilixxi r-regoli dwar l-organizzazzjoni u funzjoni tas-settur ta' l-elettriku, l-aċċess għas-suq, il-kriterji u l-proċedura applikabbli għas-sejhiet ta' offerti u l-provvista ta' awtorizzazzjonijiet u l-operazzjoni ta' sistemi.

Artikolu 2

Għall-iskopijiet ta' dan id-Direttiva:

1. "generazzjoni" għandhom tfisser il-produzzjoni ta' l-elettriku;
2. "produttur" għandha tfisser persuna naturali jew legali illi tiġ-ġenera l-elettriku;
3. "awtoproduttur" għandha tfisser persuna naturali jew legali illi tiġ-ġenera elettriku b'zonniż għall-użu tagħha;
4. "produttur indipendenti" għandha tfisser:
 - (a) produttur illi ma jwettaqx funzjonijiet ta' trasmissjoni ta' l-elettriku jew ta' distribuzzjoni fit-territorju kopert mis-sistema fejn huwa stabbilit;
 - (b) ġewwa Stati Membri li fihom impriża integrati vertikament ma' jeżistux u fejn proċedura ta' sejhiet għall-offerti hija użata, produttur illi jikkorrispondi mat-tifsira ta' punt (a), illi ma' jistax ikun esklussivament sugġett għall-preċedenza ekonomika tas-sistema interkonnessa;
5. "trasmissjoni" għandha tfisser it-trasport ta' l-elettriku fuq sistema interkonnessa b' vultaġġ għoli bl-iskop tal-konsenja tagħha lill-konsumaturi ta' l-aħħar jew distributuri;
6. "distribuzzjoni" għandha tfisser it-trasport ta' l-elettriku fuq sistemi ta' distribuzzjoni ta' vultaġġ medju jew baxx bl-iskop tal-konsenja tagħha lill-konsumaturi;
7. "konsumatur" għandha tfisser il-konsumatur bl-ingrossa jew ta' l-aħħar ta' elettriku u kumpanniji ta' distribuzzjoni;
8. "konsumatur bl-ingrossa" għandha tfisser kwalunkwe persuni naturali jew legali, jekk l-Istati Membri jirrikonoxxu l-eżistenza tagħhom, illi jixtru jew ibighu elettriku u li ma jagħmlux funzjonijiet ta' trasmissjoni, ġenerazzjoni jew distribuzzjoni ġewwa jew barra s-sistemi fejn huma stabbiliti;
9. "konsumatur finali" għandha tfisser konsumatur illi jixtri l-elettriku għall-użu tiegħu;
10. "interconnectors" għandha tfisser apparat użat biex jgħaqqad ma' xulxin sistemi ta' l-elettriku;
11. "sistema interkonnessa" għandha tfisser numru ta' sistemi ta' trasmissjoni u distribuzzjoni mqabbla flimkien permezz ta' wahdieni jew aktar *interconnectors*;
12. "linja diretta" għandha tfisser linja ta' l-elettriku kumplementarja għas-sistema interkonnessa;
13. "preċedenza ekonomika" għandha tfisser il-klassifikazzjoni ta' sorsi ta' provvista ta' elettriku skond il-kriterji ekonomiċi;
14. "servizzi ancillary" għandhom ifissru s-servizzi kollha għall-operazzjoni tas-sistema ta' trasmissjoni jew distribuzzjoni;
15. "sistema ta' utent" għandha tfisser kwalunkwe persuna naturali jew legali illi tagħti lil, jew illi tircievi, trasmissjoni jew sistema ta' distribuzzjoni;
16. "provvista" għandha tfisser il-konsenja u/jew bejgħ ta' elettriku lill-konsumatur;
17. "impriza integrata ta' elettriku" għandha tfisser impriza vertikali jew orizzontali integrata;
18. "impriza integrata vertikament" għandha tfisser impriza illi twettaq tnejn jew aktar tal-funzjonijiet ta' ġenerazzjoni, trasmissjoni u distribuzzjoni ta' l-elettriku;
19. "Impriza integrata b'mod orizzontali" għandha tfisser impriza illi twettaq ta' l-inqas wahda mill-funzjonijiet ta' ġenerazzjoni għall-bejgħ, jew trasmissjoni jew distribuzzjoni ta' l-elettriku, u attività mhux ta' l-elettriku oħra;
20. "proċedura ta' sejhiet għall-offerti" għandha tfisser il-proċedura illi biha rekwiżiti pjanati addizzjonali u l-kapaċità ta' rimpjazzament huma koperti minn provvisti li jkopru kapaċità ġdida jew eżistenti ta' ġenerazzjoni ta' elettriku;

21. "ippjanar fit-tul" għandha tfisser ippjanar tal-bżonn ta' investiment f'kapacità ta' generazzjoni u trasmissjoni fuq bażi fit-tul, bl-iskop illi jintlaħqu d-domanda għall-elettriku tas-sistema u biex jiżguraw provvisti lill-konsumaturi;
22. "xerrej wahdieni" għandha tfisser kwalunkwe persuna legali illi, fl-ambitu tas-sistema fejn huwa stabbilit, huwa responsabbli għall-immanigjar unifikat tas-sistema ta' trasmissjoni u/jew għax-xiri u bejgħ ta' elettriku ċentralizzat;
23. "sistema iżolata żghira" għandha tfisser kwalunkwe sistema b'konsum ta' anqas minn 2 500 GWh fis-sena 1996, fejn anqas minn 5 % tal-konsum totali jinkiseb permezz ta' interkonnessjoni ma' sistemi oħra.

IL-KAPITOLU II

Regoli Ġenerali għall-organizzazzjoni tas-settur

Artikolu 3

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw, fuq bażi ta' l-organizzazzjoni istituzzjonali tagħhom u b'rigward xieraq tal-prinċipju ta' sussidjarjetà, illi, mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 2, impriżi ta' l-elettriku huma mhaddma skond il-prinċipji ta' din id-Direttiva, bl-iskop illi jinkiseb suq kompetittiv fl-elettriku, u ma għandhomx jiddiskriminaw bejn dawn l-impriżi fir-rigward kemm ta' drittijiet kif ukoll ta' obbligi. Iż-żewġ approċċi għall-aċċess ta' sistema msemmija fl-Artikoli 17 u 18 għandhom iwasslu għal riżultati ekonomiċi ekwivalenti u għaldaqstant għal livell ta' ftuh tas-swieq u għal grad komparabbli ta' aċċess fis-swieq ta' l-elettriku.

2. Wara li jittiehed kont tad-dispożizzjonijiet rilevanti tat-Trattat, b'mod partikolari ta' l-Artikolu 90, l-Istati Membri jistgħu jimpōnu fuq impriżi illi joperaw fis-settur ta' l-elettriku, fl-interess ġenerali ekonomiku, obbligi tas-servizz pubbliku illi jistgħu jirrelataw għas-sigurtà, inkluż sigurtà ta' provvista, ir-regolarità, il-kwalità u prezżijiet tal-provvisti u għall-protezzjoni ta' l-ambjent. Tali obbligi għandhom ikunu ddefiniti b'mod ċar, trasparenti, mhumiex diskriminatorji u li jistgħu jkunu vverifikati; huma, u r-reviżjoni tagħhom, għandhom ikunu ppublikati u nnotifikati lill-Kummissjoni mill-Istati Membri mingħajr dewmien. Bħala mezz ta' kif isiru l-obbligi ta' servizz pubbliku hawn fuq imsemmija, Stati Membri illi jixtiequ hekk jistgħu jintroduċu l-implimentazzjoni ta' ppjanar fit-tul.

3. Stati Membri jistgħu jiddeciedu illi ma japplikawx id-dispożizzjonijiet ta' l-Artikoli 5, 6, 17, 18 u 21 sakemm l-applikazzjoni ta' dawn id-dispożizzjonijiet ixekkel it-twertieq, fil-ligi jew fil-fatti, ta' l-obbligi imposti fuq l-impriża ta' l-elettriku fl-interess ġenerali ekonomiku u sakemm l-iżvilupp tal-Kummerċ ma jkunx affettwat sal-punt illi jmur kontra l-interessi Komunitarji. L-interessi tal-Komunità jinkludu, inter alia, kompetizzjoni fir-rigward ta' konsumaturi skond din id-Direttiva u l-Artikolu 90 tat-Trattat.

IL-KAPITOLU III

Ġenerazzjoni

Artikolu 4

Għall-konstruzzjoni ta' kapacità ġdida ta' generazzjoni, Stati Membri jistgħu jagħzlu bejn proċedura ta' awtorizzazzjoni u/jew proċedura ta' sejhiet għall-offerti. Awtorizzazzjoni u proċedura ta' sejhiet għall-offerti għandhom ikunu kondotti skond kriterji oġġettivi, trasparenti u li mhumiex diskriminatorji.

Artikolu 5

1. Fejn huma jagħzlu proċedura ta' awtorizzazzjoni, Stati Membri għandhom jistabbilixxu kriterji għall-provvista ta' awtorizzazzjonijiet għall-konstruzzjoni ta' kapacità ta' generazzjoni fit-territorju tagħhom. Dawn il-kriterji jistgħu jirrelataw għal:

- (a) is-sigurtà tas-sistema ta' l-elettriku, l-installazzjonijiet u l-apparat assoċjat;
- (b) il-protezzjoni ta' l-ambjent;
- (ċ) l-użu ta' l-art u lokalità;
- (d) l-użu ta' art pubblika;
- (e) l-effiċjenza ta' l-enerġija;
- (f) in-natura tas-sorsi primarji;
- (g) karatteristiċi partikolari lill-applikant, bħal kapacitajiet tekniċi, ekonomiċi u finanzjarji;
- (h) id-dispożizzjonijiet ta' l-Artikolu 3.

2. Il-kriterji dettaljati u proċeduri għandhom ikunu magħmula pubbliċi.

3. L-applikanti għandhom ikunu infurmati bir-raġunijiet, liema raġunijiet għandhom ikunu oġġettivi u mhumiex diskriminatorji, għal kull każda illi tingħata awtorizzazzjoni; ir-raġunijiet għandhom ikunu raġunati u msahha; huma għandhom jintbagħtu lill-Kummissjoni għall-informazzjoni. Proċeduri ta' l-appell għandhom ikunu disponibbli għall-applikant.

Artikolu 6

1. Fejn huma jagħzlu l-proċedura ta' sejhiet għall-offerti, Stati Membri jew kwalunkwe għaqda kompetenti nnominata mill-Istat Membru kkonċernat għandhom jagħmlu inventarju ta' mezzi ġodda ta' produzzjoni, inkluza l-kapacità ta' rimpjazzament, fuq bażi ta' stima regolari msemmija fil-paragrafu 2. L-inventarju għandu jiehu kont tal-bżonn ta' l-interkonnessjoni tas-sistemi. Il-kapacità rekwiżita għandhom tkun allokata permezz ta' proċedura tas-sejhiet għall-offerti skond il-proċedura mniżżla f'dan l-Artikolu.

2. L-operatur tas-sistema tat-trasmissjoni jew kwalunkwe awtorità kompetenti ohra nnominata mill-Istat Membru kkonċernat għandhom jagħmlu u jippublikaw taht sorveljanza ta' l-Istat, ta' l-inqas kull sentejn, stima regolari tal-kapaċità ta' generazzjoni u trasmissjoni li x'aktarx hija mqabbda mas-sistema, bil-bżonn għal *interconnectors* ma' sistemi ohra, tal-kapaċità potenzjali ta' trasmissjoni u tad-domanda għall-elettriku. L-istima għandhom tkopri perjodu definit minn kull Stat Membru.

3. Dettalji tal-proċedura tas-sejhiet għall-offerti għall-mezzi ta' produzzjoni għandhom tkun ippublikata fil-*Ġurnal Uffiċjali tal-Komunitajiet Ewropej* ta' l-inqas sitt xhur qabel id-data ta' l-għeluq għall-proċedura tas-sejhiet għall-offerti.

L-ispeċifikazzjonijiet tal-proċedura ta' l-offerti għandhom tkun disponibbli għal kwalunkwe impriza interessata fit-territorju ta' l-Istati Membri sabiex ikollha hin suffiċjenti li fih tagħmel l-offerta.

L-ispeċifikazzjonijiet ta' l-offerta għandhom ikollhom deskrizzjoni dettaljata ta' l-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt u tal-proċedura illi għandhom tiġi segwita mill-persuni illi jifgħu l-offerti kollha u lista kompleta tal-kriterji illi jirregolaw is-selezzjoni tal-persuni illi jifgħu l-offerti u l-provvista tal-kuntratt. Dawn l-ispeċifikazzjonijiet jistgħu jirrelettaw ukoll għall-oqsma msemmija fl-Artikoli 5(1).

4. Fis-sejha għall-offerti għall-kapaċità rekwiżita għall-generazzjoni, għandha tingħata konsiderazzjoni wkoll lill-offerti għall-provvista ta' elettriku b'garanziji fit-tul minn unitajiet ta' generazzjoni eżistenti, sakemm rekwiżiti addizzjonali jistgħu jintlaħqu b'dan il-mod.

5. L-Istati Membri għandhom jinnominaw awtorità jew korp pubbliku jew korp privat indipendenti mill-generazzjoni, t-trasmissjoni u l-attivitajiet ta' distribuzzjoni ta' l-elettriku biex ikun responsabbli għall-organizzazzjoni, it-tħaris u l-kontroll tal-proċedura tas-sejhiet għall-offerti. Din l-awtorità jew dan il-korp għandhom jiehdu l-passi neċessarji kollha biex jiżguraw il-kunfidenzjalità ta' l-informazzjoni li tkun fl-offerti.

6. Madankollu, għandu jkun possibbli għal-awtoprodutturi u l-produtturi indipendenti illi jiksibu awtorizzazzjoni, fuq bażi ta' kriterji oġġettivi, trasparenti u li mhumix diskriminatorji kif mniżżla fl-Artikoli 4 u 5, fl-Istati Membri illi għażlu l-proċedura ta' l-offerti.

IL-KAPITOLU IV

Operazzjoni tas-sistema ta' trasmissjoni

Artikolu 7

1. L-Istati Membri għandhom jinnominaw jew għandhom jitolbu imprizi illi għandhom sistemi ta' trasmissjoni illi jinnominaw, għal perjodu ta' żmien li għandhu jkun determinat minn Stati Membri wara li jikkunsidraw konsiderazzjonijiet ta' effiċjenza u bilanċ ekonomiku, sistema ta' operatur li għandhom tkun responsabbli għall-operazzjoni, waqt li tiżgura l-manutenzjoni ta', u,

jekk neċessarju, l-iżvilupp ta' sistema ta' trasmissjoni f'ċerta lokalità u *interconnectors* tagħha ma' sistemi ohra, sabiex tiggarrantixxi s-sigurtà tal-provvista.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw illi regoli tekniċi li jistabbilixxu disinn tekniku minimu u rekwiżiti ta' operazzjoni għall-konnessjoni mas-sistema ta' installazzjonijiet generali, sistemi ta' distribuzzjoni, direttament kkunnettjati ma' l-apparat tal-konsumatur, ċirkwiti *interconnector* u linji diretti huma żviluppati u ppublikati. Dawn ir-rekwiżiti għandhom jiżguraw l-interoperabilità tas-sistemi u għandhom ikunu oġġettivi u mhux diskriminatorji. Huma għandhom ikunu nnotifikati lill-Kummissjoni skond l-Artikolu 8 tad-Direttiva tal-Kunsill 83/189/KEE tat-28 ta' Marzu 1983 li tistabbilixxi proċedura għall-provvista ta' informazzjoni fil-qasam ta' normi tekniċi u regolamenti ⁽¹⁾.

3. Is-sistema ta' operazzjoni għandhom tkun responsabbli għall-immaniġġar ta' tixrid ta' enerġija, waqt li jittiehed kont ta' bdil ma' sistemi ohra interkonnessi. Għall-dik il-fini, l-operatur tas-sistema għandu jkun responsabbli illi jiżgura sistema ta' l-elettriku żgura, ta' min joqgħod fuqha u effiċjenti u, f'dak il-kuntest, biex jiżgura d-disponibilità tas-servizzi anċillarji kollha.

4. L-operatur tas-sistema għandu jipprovdi lill-operatur ta' kwalunkwe sistema ohra illi biha s-sistema tagħha hija interkonnessa informazzjoni suffiċjenti biex jiżgura l-operazzjoni sikura u effiċjenti, żvilupp koordinat tas-sistema interkonnessa.

5. L-operatur tas-sistema ma għandux jiddiskrimina bejn utenti ta' sistemi jew klassijiet ta' utenti ta' sistemi, b' mod partikolari favur is-sussidjarji tiegħu jew ta' min għandu l-ishma.

6. Salv jekk is-sistema ta' trasmissjoni hija diġà indipendenti minn attivitajiet ta' generazzjoni u distribuzzjoni, l-operatur tas-sistema għandu jkun indipendenti ta' l-inqas f'termini ta' immaniġġjar minn attivitajiet ohra li ma għandhomx x'jaqsmu mas-sistema ta' trasmissjoni.

Artikolu 8

1. L-operatur tat-trasmissjoni għandu jkun responsabbli għad-dispaċċ ta' l-installazzjonijiet ta' generazzjoni fil-lokalità tiegħu u biex jistabbilixxi l-użu ta' *interconnectors* ma' sistemi ohra.

2. Mingħajr preġudizzju għall-provvisti ta' elettriku fuq bażi ta' obbligi kontrattwali, inkluż dawk illi jiġu minn speċifikazzjonijiet ta' l-offerti, id-dispaċċ ta' installazzjonijiet ta' generazzjoni u l-użu ta' *interconnectors* għandhom ikunu stabbiliti a bażi ta' kriterji li jistgħu jkunu approvati minn Stat Membru u li għandhom ikunu oġġettivi, ippublikati u applikati b'manjera mhux diskriminatorja illi tiżgura t-tħaddim xieraq tas-suq intern fl-elettriku. Huma għandhom jiehdu kont tal-preċedenza ekonomika ta' installazzjonijiet illi jiġġeneraw l-elettriku disponibbli ta' trasferimenti ta' *interconnector* u r-restrizzjonijiet tekniċi fuq is-sistema.

⁽¹⁾ ĠU L 109, tas-26.4.1983, p. 8. Id-Direttiva kif l-ahhar emendata bl-Att ta' l-Aċċessjoni ta' l-1994.

3. Stat Membru jista' jitlob l-operatur tas-sistema, meta jibgħat l-installazzjonijiet ta' generazzjoni, biex jagħti prijorità lill-installazzjonijiet ta' generazzjoni illi jużaw sorsi ta' enerġija li tiġġedded jew skart jew jipproduċu kumbinazzjoni ta' shana u elettriċu.

4. Stat Membru jista', għal raġunijiet ta' sigurtà ta' produzzjoni, jitlob illi tingħata prijorità lill-provvista ta' stallazzjonijiet illi jiġġeneraw illi jużaw sorsi ta' enerġija primarja indiġena, b' tali mod illi f'sena kalendarja ma jinqabix il-15 % ta' l-enerġija primarja li tinħtieġ tiġi prodotta biex tiġi kkunsmat a fl-Istat Membru kkonċernat.

Artikolu 9

L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jippreserva l-kunfidenzjalità ta' informazzjoni sensittiva kummerċjali miksuba fil-kors tat-twettieq tal-kummerċ tiegħu.

IL-KAPITOLU V

Operazzjoni tas-sistema ta' distribuzzjoni

Artikolu 10

1. Stati Membri jistgħu jimponu fuq kumpanniji ta' distribuzzjoni obbligazzjoni illi jagħtu provvista lil konsumaturi li jinsabu f' ċerta lokalità. It-tariffa għal provvisti bħal dawn tista' tkun regolata, per eżempju biex tiżgura trattament ugwali għall-konsumaturi kkonċernati.

2. L-Istati Membri għandhom jinnominaw jew għandhom jitolbu impriži illi għandhom jew illi huma responsabbli mill-operazzjoni, waqt li jiżguraw il-manutenzjoni ta' u, jekk neċessarju, jiżviluppaw is-sistema ta' distribuzzjoni f' ċerta lokalità u l-*interconnectors* tagħha ma' sistema oħra.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw illi l-operatur tas-sistema jaġixxi skond l-Artikoli 11 u 12.

Artikolu 11

1. L-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni għandu jżomm sistema ta' distribuzzjoni ta' elettriku żgħira, ta' min joqgħod fuqha u effiċjenti fil-lokalità tiegħu, wara li jiehu konsiderazzjoni xierqa ta' l-ambjent.

2. Fi kwalunkwe każ, huwa ma għandux jiddiskrimina bejn utenti ta' sistemi jew klassijiet ta' utenti ta' sistemi, b' mod partikolari favur is-sussidjarji tiegħu jew ta' min għandu ishma.

3. Stat Membru jista' jitlob l-operatur tas-sistema, meta jibgħat l-installazzjonijiet ta' generazzjoni, biex jagħti prijorità lill-installazzjonijiet ta' generazzjoni illi jużaw sorsi ta' enerġija li tiġġedded jew skart jew jipproduċu kumbinazzjoni ta' shana u elettriċu.

Artikolu 12

L-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jħares il-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjali sensittiva miksuba fil-kors tat-twettieq tal-kummerċ tiegħu.

IL-KAPITOLU IV

Tnehhija ta' rabta u trasparenza ta' kontijiet

Artikolu 13

L-Istati Membri jew kwalunkwe awtorità kompetenti illi huma jinnominaw kif ukoll awtoritajiet biex isolvu kwistjonijiet msemmija fl-Artikolu 20(3) għandhom ikollhom dritt ta' access għall-kontijiet ta' generazzjoni, trasmissjoni jew distribuzzjoni ta' l-impriza illi huma jkollhom b'żonn jikkonsultaw meta jkunu qed jagħmlu l-inspezzjonijiet tagħhom.

Artikolu 14

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji kollha biex jiżguraw illi l-kontijiet ta' l-impriza ta' l-elettriku kollha jinżammu skond il-paragrafi 2 sa 5.

2. Impriži ta' l-elettriku, kwalunkwe mod tkun is-sistema tagħhom jew forma legali għandhom jagħmlu, reviżjoni u jippubblikaw il-kontijiet tagħhom ta' kull sena skond ir-regoli tal-ligi nazzjonali tagħhom dwar il-kontijiet annwali ta' kumpanniji b'risponsabbiltà limitata skond ir-rabà Direttiva tal-Kunsill 78/660/KEE tal-25 ta' Lulju 1978 bbażata fuq l-Artikolu 54(3)(g) tat-Trattat dwar il-kontijiet ta' kull sena ta' ċerti tipi ta' kumpanniji ⁽¹⁾. Impriži illi ma humiex legalment obbligati jippubblikaw il-kontijiet annwali tagħhom għandhom iżommu kopja ta' dawn għad-dispożizzjoni tal-pubbliku fl-uffiċju prinċipali tagħhom.

3. Impriži integrati ta' l-elettriku għandhom, fil-kalkolazzjoni inizjali tagħhom, iżommu kontijiet separati għall-attivitajiet ta' generazzjoni, trasmissjoni u distribuzzjoni tagħhom, u, fejn jixraq, kontijiet ikkonsolidati għal attivitajiet oħra mhux ta' l-elettriku kif huma jkunu mitluba illi jagħmlu jekk l-attivitajiet in kwistjoni kellhom isiru minn impriza separata, bl-iskop illi jevitaw diskriminazzjoni, *cross-subsidization* u tghawwiġ ta' kompetizzjoni. Huma għandhom jinkludu record ta' bilanċ u kalkolazzjoni ta' qligħ u telf għal kull attività fin-noti tal-kontijiet tagħhom.

4. L-impriza għandhom jispeċifikaw fin-noti tal-kontijiet annwali r-regoli għall-allokkazzjoni ta' assi u djun u spejjeż u dhul illi huma jsegwu meta jkunu qed jagħmlu l-kontijiet separati msemmija fil-paragrafu 3. Dawn ir-regoli jistgħu jkunu emendati biss f'każijiet eċċezzjonali. Dawn l-emendi għandhom ikunu msemmija fin-noti u għandhom ikunu msahha kif meħtieġ.

⁽¹⁾ ĠU L 222, ta' l-14.8.1978, p. 11. Id-direttiva kif l-ahhar emendata bl-Att ta' l-Aċċessjoni ta' l-1994.

5. Il-kontijiet ta' kull sena għandhom jindikaw fin-noti kwalunkwe transazzjoni ta' ċertu daqs li saret ma' impriži affiljati, skond it-tifsira ta' l-Artikolu 41 tas-seba' Direttiva tal-Kunsill 83/349/KEE tat-13 ta' Ġunju 1983 bbażata fuq l-Artikolu 54(3)(g) tat-Trattat dwar il-kontijiet ikkonsolidati ⁽¹⁾, jew ma' impriża assoċjata, skond it-tifsira ta' l-Artikolu 33(1) tiegħu, jew, ma' impriži illi jappartjenu għall-istess azzjonisti.

Artikolu 15

1. L-Istati Membri illi jinnominaw bhala xerrej wahdieni impriza ta' l-elettriku vertikament integrata għandhom jistabbilixxu dispożizzjonijiet illi jirrikjedu li x-xerrej wahdieni illi jhaddem separatement l-attivitajiet tal-generazzjoni u tad-distribuzzjoni ta' l-impriza integrata.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw illi ma jkunx hemm tixrid ta' l-informazzjoni bejn l-attivitajiet tax-xerrej wahdieni ta' l-impriza vertikament integrata u l-attivitajiet ta' generazzjoni u distribuzzjoni, salv għall-informazzjoni neċessarja biex iwettqu r-risponsabbiltajiet ta' xerrej wahdieni.

IL-KAPITOLU VII

Organizzazzjoni ta' aċċess għas-sistema

Artikolu 16

Għall-organizzazzjoni ta' aċċess għas-sistema, Stati Membri jistgħu jagħzlu bejn il-proċeduri msemmija fl-Artikolu 17 u/jew fl-Artikolu 18. Iz-zewġ proċeduri għandhom joperaw skond kriterji oġġettivi, trasparenti u li mhumiex diskriminatorji.

Artikolu 17

1. Fil-każ ta' aċċess negozjat għas-sistema, l-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji għall-produtturi ta' l-elettriku u, fejn Stati Membri jawtorizzaw l-eżistenza tagħhom, jissupplixxu impriži u konsumaturi eliġibbli kemm ġewwa kif ukoll barra t-territorju kopert mis-sistema biex ikunu jistgħu jinnegozjaw aċċess għas-sistema sabiex jikkonkludu kuntratti ta' provvista ma' xulxin fuq bażi ta' ftehim kummerċjali volontarju.

2. Fejn konsumatur eliġibbli huwa kkonness mas-sistema ta' distribuzzjoni, l-aċċess għas-sistema għandu jkun is-sugġett ta' negozjati ma' l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni relevanti u, jekk ikun neċessarju, ma' l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni kkonċernat.

⁽¹⁾ ĠU L 193, tat-18.7.1983, p. 1. Id-direttiva kif l-aħhar emendata bl-Att ta' l-Aċċessjoni ta' l-1994

3. Biex jippromuovu trasparenza u jiffaċilitaw negozjati għall-aċċess għas-sistema, operaturi tas-sistema għandhom jippubblikaw, fl-ewwel sena wara l-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, ambitu ta' prezzijiet indikattivi għall-użu tas-sistemi ta' trasmissjoni u distribuzzjoni. Kemm jista' jkun possibbli, il-prezzijiet indikattivi ppubblikati għas-sni sussegwenti għandhom ikunu ibbażati fuq medja ta' prezzijiet miftehma fin-negozjati fil-perjodu ta' 12-il xahar ta' qabel.

4. L-Istati Membri jistgħu jagħzlu ukoll għal sistema regolata ta' proċedura ta' aċċess, waqt li jagħtu konsumaturi eliġibbli dritt ta' aċċess, fuq bażi ta' tariffi ppubblikati għall-użu ta' sistemi ta' trasmissjoni u distribuzzjoni, li huma ta' l-inqas ekwivalenti, f'termini ta' aċċess għas-sistema, lill-produtturi oħra għall-aċċess imsemmi f'dan il-Kapitolu.

5. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew distribuzzjoni jista' jirrifjuta aċċess fejn hu ma' għandux il-kapaċità neċessarja. Raġunijiet għandhom jingħataw għal dan ir-rifjut, b'mod partikolari b'kunsiderazzjoni għall-Artikolu 3.

Artikolu 18

1. Fil-każ ta' proċedura ta' xerrej wahdieni, Stati Membri għandhom jinnominaw persuna legali biex tkun ix-xerrej wahdieni fit-territorju kopert mill-operatur tas-sistema. Stati Membri għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji għal:

- (i) publikazzjoni tat-tariffi li mhumiex diskriminatorji għall-użu tas-sistema ta' trasmissjoni u distribuzzjoni;
- (ii) konsumaturi eliġibbli illi jkunu liberi illi jikkonkludu kuntratti ta' provvista biex ikopru l-bżonnijiet tagħhom stess ma' produtturi u, fejn Stati Membri jawtorizzaw l-eżistenza tagħhom, ma' impriži ta' provvista barra t-territorju kopert mis-sistema;
- (iii) konsumaturi eliġibbli illi jkunu liberi illi jikkonkludu kuntratti ta' provvista biex ikopru l-bżonnijiet tagħhom stess ma' produtturi fit-territorju kopert mis-sistema;
- (iv) produtturi indipendenti biex jinnegozjaw aċċess għas-sistema ma' operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u distribuzzjoni sabiex jikkonkludu kuntratti ta' provvista ma' konsumaturi eliġibbli barra s-sistema, jew fuq bażi ta' ftehim kummerċjali volontarju.

2. Ix-xerrej wahdieni jista' jkun obligat illi jixtri elettriku kkuntrattat minn konsumatur eliġibbli minn produttur ġewwa jew barra t-territorju kopert mis-sistema bi prezz illi huwa ekwivalenti għall-prezz ta' bejgħ offrut mix-xerrej wahdieni lill-konsumaturi eliġibbli wara li jitnaqqas l-prezz tat-tariffa ppubblikat imsemmi fil-paragrafu 1 (i).

3. Jekk l-obbligazzjoni ta' xiri taht il-paragrafu 2 ma hijiex imposta fuq ix-xerrej waħdieni, l-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji biex jiżguraw illi kuntratti ta' provvista msem-mija f'paragrafu 1 (ii) u (iii) huma implimentati jew permezz ta' aċċess għas-sistema fuq bażi tat-tariffi ppubblikati msem-mija fil-paragrafu 1 (i) jew permezz ta' aċċess innegożjat għas-sistema skond il-kondizzjonijiet ta' l-Artikolu 17. F'dan l-aħħar każ, ma jkunx hemm obbligazzjoni għax-xerrej biex jipubblika tariffa li mhijiex diskriminatorja għall-użu tas-sistema ta' trasmissjoni u distribuzzjoni.

4. Ix-xerrej waħdieni jista' jirrifjuta aċċess għas-sistema u jista' jirrifjuta illi jixtri elettriku mill-konsumatur eliġibbli meta ma għandux it-trasmissjoni neċessarja jew il-kapaċità tad-distribuzzjoni. Għandhom jingħataw raġunijiet għal dan ir-rifjut, b'mod partikolari b'kunsiderazzjoni għall-Artikolu 3.

Artikolu 19

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji biex jiżguraw il-ftuh tas-swieq ta' l-elettriku, sabiex kuntratti skond il-kondizzjonijiet mniżżla fl-Artikolu 17 u 18 jistgħu jkunu konklużi ta' l-inqas sa livell sinifikattiv, li għandhom ikunu nnotifikati lill-Kummissjoni fuq bażi annwali.

Is-sehem tas-suq nazzjonali għandu jkun ikkalkulat fuq bażi tas-sehem Komunitarju ta' l-elettriku ikkunsmat mill-konsumatur finali li jikkonsma aktar minn 40 GWh kull sena (fuq bażi ta' sit ta' konsum u jinkludi awtoproduzzjoni).

Is-sehem medju Komunitarju għandu jkun ikkalkulat mill-Kummissjoni fuq bażi ta' informazzjoni regolament mogħtija lilha mill-Istati Membri. Il-Kummissjoni għandhom tippublika dan is-sehem Komunitarju medju li jispjega l-grad tal-ftuh tas-suq fil-*Ġurnal Uffiċjali tal-Komunitajiet Ewropej* qabel Novembru ta' kull sena, bl-informazzjoni xierqa kollha li tispjega l-kalkolazzjoni.

2. Is-sehem tas-suq nazzjonali msemmi fil-paragrafu 1 għandu jiżdied b'mod progressiv matul perjodu ta' sitt snin. Din iż-żjeda għandha tkun ikkalkolata billi jitnaqqas il-minimu ta' konsum Komunitarju ta' 40 GWh, imsemmi fil-paragrafu 1 minn 40 GWh sa livell ta' 20 GWh konsum ta' elettriku annwali tliet snin wara d-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva u sa livell ta' 9 GWh konsum ta' elettriku annwali sitt snin wara d-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.

3. L-Istati Membri għandhom jispeċifikaw dawk il-konsumaturi ġot-territorju tagħhom li jirrappreżentaw l-ishma kif speċifikati f'paragrafi 1 u 2 illi għandhom kapaċità legali illi jikkontrattaw l-elettriku skond l-Artikoli 17 u 18, peress illi l-konsumaturi finali kollha kkonsumaw aktar minn 100 GWh kull sena (fuq sit ta' bażi ta' konsum u jinkludi awtoproduzzjoni) għandhom ikunu inklużi f'din il-kategorija.

Kumpanniji ta' distribuzzjoni, jekk mhux diġà speċifikati bħala konsumaturi eliġibbli taht dan il-paragrafu, għandhom ikollhom il-kapaċità legali illi jikkontrattaw taht il-kondizzjonijiet ta' l-Artikoli 17 u 18 għall-volum ta' elettriku li qed ikun ikkunsmat mill-konsumaturi tagħhom innominati bħala eliġibbli fis-sistema tad-distribuzzjoni tagħhom, sabiex jissupplixxu dawk il-konsumaturi.

4. L-Istati Membri għandhom jipubblikaw sal-31 ta' Jannar kull sena il-kriterji għad-definizzjoni ta' konsumaturi eliġibbli li huma kapaċi jikkonkludi kuntratti skond il-kondizzjonijiet msem-mija fl-Artikoli 17 u 18. Din l-informazzjoni, flimkien ma' informazzjoni xierqa ohra biex tiġġustifika t-twertieq ta' ftuh tas-suq skond paragrafu 1, għandhom jintbagħtu lill-Kummissjoni biex tkun ippubblikata fil-*Ġurnal Uffiċjali tal-Komunitajiet Ewropej*. Il-Kummissjoni tista' titlob Stat Membru biex jimmodifika l-ispeċifikazzjonijiet tiegħu, kif imsemmi fil-paragrafu 3, jekk huma johlqu ostakoli għall-applikazzjoni korretta ta' din id-Direttiva fir-rigward ta' l-iffunzjonar tajjeb tas-suq intern ta' l-elettriku. Jekk l-Istati Membri kkonċernati ma jikkonformawx ma' din it-talba fi żmien tliet xhur, għandha tittiehed deċiżjoni finali skond il-Proċedura I ta' l-Artikolu 2 tad-Deċiżjoni tal-Kunsill 87/373/KEE tat-13 ta' Lulju 1987 li tistabbilixxi l-proċeduri għall-eżerċizzju tas-setgħat ta' implimentazzjoni tal-Kummissjoni (1).

5. Biex ikun evitat żbilanċ fil-ftuh tas-suq ta' l-elettriku matul il-perjodu msemmi fl-Artikolu 26:

- (a) kuntratti għall-provvista ta' l-elettriku skond id-dispożizzjonijiet ta' l-Artikoli 17 u 18 ma' konsumatur eliġibbli fis-sistema ta' Stat Membru iehor ma għandux ikun ipprobit jekk il-konsumatur hu kkonidrat bħala eliġibbli fiż-żewġ sistemi involuti;
- (b) f'każijiet fejn transazzjonijiet kif deskritti f'subparagrafu (a) huma rrifutati minhabba l-konsumatur huwa eliġibbli biss f'waħda miż-żewġ sistemi, il-Kummissjoni tista' tobligga, waqt li jittiehed kont tas-sitwazzjoni fis-suq u l-interess komuni, lill-parti illi qiegħda tirrifjuta biex tissupplixxi l-provvista ta' elettriku mitlub fuq talba ta' l-Istat Membru fejn il-konsumatur eliġibbli jinsab.

L-istess bhall-proċedura u ż-żmien imsemmi fl-Artikolu 26, u mhux aktar tard minn wara nofs il-perjodu msemmi f'dak l-Artikolu, il-Kummissjoni għandha terġa' tara l-applikazzjoni tas-subparagrafu (b) ta' l-ewwel subparagrafu fuq bażi ta' l-iżviluppi tas-suq waqt li jittiehed kont ta' l-interess komuni. Fid-dawl ta' l-esperjenza akkwistata, il-Kummissjoni għandha tivvaluta din is-sitwazzjoni u tirrapporta fuq żbilanċ possibli fil-ftuh tas-swieq ta' l-elettriku fir-rigward ta' dan il-paragrafu.

(1) ĠU L 197, tat-18.7.1987, p. 33.

Artikolu 20

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu miżuri neċessarji biex jgħinu:

- (i) produttori indipendenti u l-awtoproduttori biex jinnegożjaw aċċess għas-sistema sabiex jissupplixxu l-fondi tagħhom stess u fondi sussidjarji fl-istess Stat Membru jew fi Stat Membru ieħor permezz tas-sistema interkonnessa;
- (ii) Produtturi li jkunu jinsabu barra t-territorju kopert mis-sistema biex jikkonkludu kuntratt ta' provvista wara sejha għall-offerti għall-kapaċità ta' generazzjoni ġdida, u biex ikollhom aċċess għas-sistema biex iwettqu l-kuntratt.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw illi l-partijiet jinnegożjaw b'rieda tajba u illi hadd minnhom ma jabbuza mill-pożizzjoni tan-negożjar tiegħu billi jippreveni r-riżultat b'suċċess tan-negożjati.

3. L-Istati Membri għandhom jinnominaw awtorità kompetenti, illi għandha tkun indipendenti mill-partijiet, biex issolvi kwistjonijiet li jirrelataw għall-kuntratti u n-negożzjati in kwistjoni. B' mod partikolari, din l-awtorità għandha ssolvi kwistjonijiet li jikkonċernaw kuntratti, negożjati u rifjut ta' aċċess jew rifjut ta' xiri.

4. F'każ ta' kwistjonijiet illi jaqsmu l-fruntieri, l-awtorità illi ssolvi kwistjonijiet għandha tkun l-awtorità illi ssolvi kwistjonijiet li tkopri s-sistema tax-xerrej wahdieni jew l-operatur tas-sistema illi jirrifjuta l-użu tas-sistema jew l-aċċess għaliha.

5. Rikors għal din l-awtorità għandu jkun mingħajr preġudizzju għall-eżerċizzju tad-drittijiet ta' appell taht il-ligi Komunitarja.

Artikolu 21

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu miżuri neċessarji taht il-proċeduri u drittijiet imsemmija fl-Artikoli 17 u 18 biex jgħinu:

- il-produtturi ta' elettriku u impriži ta' provvista ta' l-elettriku kollha, fejn Stati Membri jawtorizzaw l-eżistenza tagħhom, stabbiliti fit-territorju tagħhom biex jissupplixxu l-fondi tagħhom stess, sussidjarji u konsumaturi eliġibbli permezz ta' linja diretta;
- kwalunkwe konsumatur eliġibbli fit-territorju tagħhom illi jin-għata permezz ta' linja diretta permezz ta' produttur u impriži ta' provvista, fejn dawn li jissupplixxu huma awtorizzati minn Stati Membri.

2. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu kriterji għall-provvista ta' awtorizzazzjonijiet għall-konstruzzjoni ta' linji diretti fit-

territorju tagħhom. Dawn il-kriterji għandhom ikunu oġġettivi u mhux diskriminatorji.

3. Il-possibbiltà ta' provvista ta' l-elettriku permezz ta' linja diretta kif imsemmi fil-paragrafu 1 ma għandhiex taffettwa l-possibbiltà ta' kuntratt fl-elettriku skond l-Artikoli 17 u 18.

4. L-Istati Membri jistgħu jawtorizzaw il-konstruzzjoni ta' linja diretta sugġetta jew għar-rifjut ta' aċċess għas sistema fuq bażi, kif xieraq, ta' l-Artikolu 17(5) jew l-Artikolu 18(4) jew għall-ftuh ta' proċedura biex issolvi kwistjonijiet skond l-Artikolu 20.

5. L-Istati Membri jistgħu jirrifjutaw li jawtorizzaw linja diretta jekk il-provvista ta' din l-awtorizzazzjoni tohloq ostakolu għad-dispożizzjonijiet ta' l-Artikolu 3. Għandhom jingħataw raġunijiet għal dan ir-rifjut.

Artikolu 22

L-Istati Membri għandhom johlqu mekaniżmi xierqa u effiċjenti għar-regolazzjoni, il-kontroll u t-trasparenza sabiex jevitaw kwalunkwe abbuz tal-pożizzjoni dominanti, b' mod partikolari għad-detriment tal-konsumaturi, u kwalunkwe mġiba abużiva. Dawn il-mekkaniżmi għandhom jiehdu kont tad-dispożizzjonijiet tat-Trattat, u b' mod partikolari ta' l-Artikolu 86 tiegħu.

IL-KAPITOLU VIII

Dispożizzjonijiet finali

Artikolu 23

Fil-każ ta' kriżi illi tinqala' ta' malajr fis-suq ta' l-enerġija u fejn il-harsien fiziku jew is-sigurtà ta' persuni, l-apparat jew l-installazzjonijiet jew l-integrità tas-sistema huma mhedda, Stat Membru jista' temporarjament jiehu l-miżuri ta' salvagwardjar neċessarji.

Dawn il-miżuri għandhom jikkawżaw l-anqas disturb possibbli fit-thaddim tas-suq intern u ma għandhomx ikunu akbar minn dak illi huwa b'żonnjuż biex ikunu solvuti d-diffikultajiet ta' malajr illi jkunu nqalgħu.

L-Istat Membru kkonċernat għandu mingħajr dewmien jinnotifika dawn il-miżuri lill-Istati Membri l-oħra, u lill-Kummissjoni, illi tista' tiddeċidi illi l-Istat Membru kkonċernat għandu jemenda jew inehhi dawn il-miżuri, sakemm dawn jiddisturbaw il-kompetizzjoni u jaffettwaw hażin in-negożju b'mod illi jvarja mill-interess komuni.

Artikolu 24

1. Dawk l-Istati Membri fejn rabtiet jew garanziji ta' operazzjoni illi ngħataw qabel id-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva ma jistgħux jiġu mwettqa minhabba d-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva jistgħu japplikaw għal reġim transitorju illi jista' jingħata lilhom

mill-Kummissjoni, waqt li jittiehed kont, fost affarijiet ohra, tad-daqs tas-sistema kkonċernata, il-livell ta' interkonnnessjoni tas-sistema u l-istruttura ta' l-industrija ta' l-elettriku tagħha. Il-Kummissjoni għandha tinforma lill-Istati Membri b'dawk l-applikazzjonijiet qabel hija tiehu deċiżjoni, waqt li tiehu kont tat-tharis tal-kunfidenzjalità. Din id-Deċiżjoni għandha tkun ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali tal-Komunitajiet Ewropej.

2. Ir-reġim transitorju għandu jkun ta' durata limitata u għandu jkun marbut ma' l-iskadenza tar-rabta jew garanziji msemmija fil-paragrafu 1. Ir-reġim transitorju jista' jkopri derogi minn Kapitoli IV, VI u VII ta' din id-Direttiva. Applikazzjonijiet għal reġim transitorju għandhom ikunu nnotifikati lill-Kummissjoni mhux aktar tard minn sena wara d-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.

3. L-Istati Membri illi jistgħu juru, wara li d-Direttiva tkun dahlet fis-seħh, illi hemm problemi sostanzjali għall-operazzjoni tas-sistemi żgħar iżolati tagħhom, jistgħu japplikaw għal derogi mid-dispożizzjonijiet rilevanti ta' Kapitoli IV, V, VI, VII, li jistgħu jin-għataw lilhom mill-Kummissjoni. Din ta' l-aħħar għandha tinforma l-Istati Membri b' dawk l-applikazzjonijiet qabel tiehu deċiżjoni, waqt li jittiehed kont għar-rispett għall kunfidenzjalità. Din id-Deċiżjoni għandha tkun ippubblikata fil-*Ġurnal Uffiċjali tal-Komunitajiet Ewropej*. Dan il-paragrafu għandu japplika ukoll għal-Lussemburgu.

Artikolu 25

1. Il-Kummissjoni għandha tagħti rapport lill-Kunsill u l-Parlament Ewropew, qabel l-aħħar ta' l-ewwel sena wara d-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva, dwar rekwiżiti ta' armonizzazzjoni illi ma humiex marbuta mad-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva. Jekk ikun hemm bżonn, il-Kummissjoni għandhom tannetti mar-rapport kwalunkwe proposti ta' armonizzazzjoni neċessarji għall-operazzjoni effettiva tas-suq intern fl-elettriku.

2. Il-Kunsill u l-Parlament Ewropew għandhom jagħtu l-hsibijiet tagħhom fuq dawn il-proposti fi żmien sentejn mill-provvista tagħhom.

Artikolu 26

Il-Kummissjoni għandha tirrevedi l-applikazzjoni ta' din id-Direttiva u tagħti rapport fuq l-esperjenza miksuba

mill-funzjoni tas-suq intern fl-elettriku u l-implimentazzjoni tar-regoli generali msemmija fl-Artikolu 3 sabiex ihallu l-Parlament Ewropew u l-Kunsill, fid-dawl ta' esperjenza miksuba, biex jikkonsidraw, fi żmien propizju, il-possibbiltà ta' aktar twessiegh tas-suq illi jkun effettiv disa' snin wara d-dhul fis-seħh tad-Direttiva waqt li jittiehed kont tal-koeżistenza tas-sistemi msemmija fl-Artikoli 17 u 18.

Artikolu 27

1. L-Istati Membri għandhom idahhlu fis-seħh ligijiet, regolamenti u dispożizzjonijiet amministrattivi neċessarji biex iħarsu din id-Direttiva mhux aktar tard mid-19 ta' Frar 1999. Huma għandhom jinformaw lill-Kummissjoni b'dan.

2. Il-Belġju, il-Greċja u l-Irlanda jistgħu, minhabba l-karatteristiċi tas-sistema ta' l-elettriku tagħhom, ikollhom perjodu addizzjonali ta' sena, sentejn u sena rispettivament biex japplikaw l-obbligazzjonijiet illi jemerġu minn din id-Direttiva. Dawn l-Istati Membri, meta jagħmlu użu minn din l-għażla, għandhom jinformaw lill-Kummissjoni b'dan.

3. Meta Stati Membri jadottaw dawn id-dispożizzjonijiet, huma għandhom jagħmlu riferenza għal din id-Direttiva jew għandhom ikunu akkompanjati minn riferenza bhal din fl-okkażjoni tal-pubblikazzjoni uffiċjali tagħhom. Il-metodi ta' kif issir din ir-riferenza għandhom ikunu mniżżla mill-Istati Membri.

Artikolu 28

Din id-Direttiva għandha tidhol fis-seħh fl-20 jum wara l-pubblikazzjoni fil-*Ġurnal Uffiċjali tal-Komunitajiet Ewropej*.

Artikolu 29

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmula fi Brussell, fid-19 ta' Diċembru 1996.

Għall-Parlament Ewropew

Il-President

K. HÄNSCH

Għall-Kunsill

Il-President

S. BARRETT